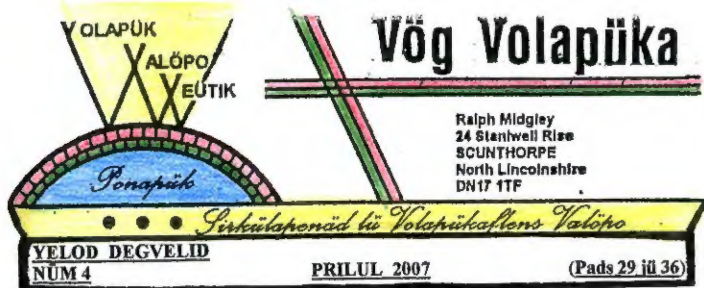

Ralph Midgley
24 Stanlwell Rise
SCUNTHORPE
North Lincolnshire
DN17 1TF

rmidgley@onetel.com

YELOD DEGVELID
NÜM 4 PRILUL 2007 (Pads 29 jü 36)

O Volapükaflens Valöpo!

Eprimobs anu yeli nulik votik, ed ekö pöt gudik ad betikön stadi anuik pükas bevünetik mekavik.

Balido betikobsös zeili rigädik püka somik, kel äbinon ad lofön menäte püki telid pro kosäd komunik. Erivoy-li jenöfo zeili at? No! Menät no zepon püki somik. Tikamagot binon gudik - ab valemo no pedaopton. Jenav jonon, das püks netik veütik efölons zeili at pläamü latin, kel pägebon mödo fa mens kulivik dü yels mödik. Ab anu latin eperon stadi privilegik at büik. Anu privilegi at dalabons püks netik veütikün.

Lo jenöfot at, mutobs betikön zeili votik, sevabo: ad fomön slopanefi, kel zepon veüti püka somik, kel gebon oni, e kel yufon slopanis votik da vol medü noganükams difik. Tikamagot at, nendoto, ya eplöpon. Sperantapük binon sam gudikün ota. Kanoy tuvön ti valöpo slopanis püka, kels yufons odis. Ab leigodü stad bü yels luldeg, zeil at id efibikon. Lanäl ot no dabinon anu äsä ädabinon bü yels luldeg. Ed atos binos pidabik.

E kod tefik i binon pidabik. Juls no vilons kuradükön studi pükas bevünetik. Sekü atos, no sevoy mödikosi dö ons. Ebuükons ad propagidön pükis netik ad tidön menis dö läns votik, do pük bevünetik ödunon otosi fasilikumo. Ab no viloy betikön mögi at. Skan Yuropa Pebalöl binon, das peloy monemi ai mödikumi ad gebön netapükis ai mödikumis pla pük bevünetik bal.

Jenöfot ya stunidabik! Dabinons-li mens bleinikum, ka utans, kels no vilons logön?

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom

Ralph

IV:30:2007

PATÄD VOLAPÜKA (1)

Vöd patädik : PÖ

PÖ binon präpod rigik, e vöd(s), kel(s) sökon(s) oni binon ai in nominatif.

Ekö sams ad jonön gebi verätik präpoda at:

(1) Ad sinifön : *dunölo duni(s) patik*, samo:

(a) *Pö* studs ofa, konsultof bukis mödik;
(ä) Kolkömoy menis alsotik *pö* danüd;
(b) *Pö* konsärt juitofs musigi klatädik;
(c) *Pö* tävs sevoy länis ä kulivis mödikis;
(d) Man pefanäbükom *pö* midun.

(2) Ad sinifön : *sekü dun(s) semik*, samo:

(a) Eperom moni *pö* cütam skanik;
(ä) *Pö* vobiäl ofa, eliegikof vifiko;
(b) Binom saludan *pö* duns saludik oka;
(c) *Pö* nesnat omsik, eperoms lestümi flenas büik;
(d) *Pö* saun gudik, lif binon ventür aldelik.

(3) Ad sinifön : *sevädoti patik*, samo:

(a) Sevobs ofi te *pö* nem;
(ä) Hiel Frank pasevädom *pö* gol oka;
(b) *Pö* klots, kelis lenlabof, binof vom liegik;
(c) *Pö* noid laodik, sevob, das äbinons cils nilädik;
(d) Alan tikon, das binom soldat *pö* juks leklinik oma.

(4) Ad sinifön : *naedi sunädik*, samo:

(a) Espikof ome *pö* süpäd gretik oma;
(ä) Eglömob vödemi spikäda obik *pö* dredäl;
(b) Esuemof buki at *pö* loged balid;
(c) Ad savön dogi, *pö* nentik inügolom ini dom filik;
(d) Voboms mödikumo *pö* stigäd.

PENEDAGUL

O redakan löfik!

Kis binon-li 'pük mekavik'? Volapükaflen John Redgwell epenom dö latin in lartüg okik vemo nitedik, keli ereidobs in nüm lätikün gaseda (17.3, 3/2007, pads 22-23) do latin leno binon mekavik. Nendoto John, ko kel suvo elabob disputilis leflenöfik bevülogamiko ed in pads gaseda obsik, eniludom gidetiko, das no ökanom notodön tikis okik, kö negudiko digidom püki ai vöniki ed ai yuniki.

Primo: „Pük binon din lifik." Lesiö! Latin lifon: logolös e lilolös pösodis, kels adelo spikons, löfaflätons, kanitons, zanons, smilons, drenons, e r. medü pük at: brefo notodons valikosi lifa latino, kelosi notodoy in pük seimik votik. Dub bevüresod visitolös:

latinitatis.com; lvpa.de/html/latinus.htm; lvpa.de/html/lupanus.htm

Miedets flena John fibons, ven metafors dobons. „ . . . gramat stabik [latina] eblibon äs gramat hiela Cicero". Lesiö! Ab leno kodü atos binon fösil. El John ipenom dö cens in Linglänapük (a.s. spake/spoke). Cens at äjenons ven no ädabinon dugälam valemik ad lärnön püki at, kü no ädabinons televid e radion. Adelo (votaflano neläbiko) spikans balükons e laifövons gebi gramata e vödema. „If cens binons saidiko gretiks", esagom, „givoy püke nemi nulik, samo, ven ivotastidoy sperantapüki, inemoy püki at eli „Ido". Samo, sio, pro Latin/Spanyänapük. Ab if no dabinons cens, pük blebon otflano ko 'cils', samo sperantapük e latin. „Cens gramatik davedons te sekü sluds menas". Lenoö! Sekü gebam menas. If geb no cenon, gramat no cenon. Kadäm Fransänik suvo sludon, ed igo dalebüdon tefü vöds e foms Fransänapüka - lölöfiko vaniko.

„Püks valik binons notods tika menik". Lesiö! E latin binon notod tikas menik - in penam e spikam - bü milyels, ed adelo, e fütüro.

Brian R. Bishop,
Leigh-on-Sea,
Linglän.

IV:32:2007

ELOT ZAHIR (1)

fa hiel Jorge Luís Borges

In Buenos Aires elot Zahir binon könäd komunik völadü pesodazims teldeg, su kel tonats : N T e nüm: 2 pekratons dub jeifalam u penedaneif; su flan votik pegavon yelanüm: 1929. (Tö Guzerat, ün fin tumyela XVIII-id, tigrid äbinon el Zahir; in Pärsän mälöm (1) keli hiel Nadir Shah äbüedom jedön ini lestab mela; in fanäböps di Mahdi, ünü yel: 1892, kompad smalik, keli hiel Rudolf Carl von Slatin ädoatom, pävilupöl me turbanadileds; in sünagog di Córdoba, cedü hiel Zotenberg, vein bal in maboin bala se kölüms mil teltum; in yudaziläk di Titwan, lestab fonäda). Adelo binos del degkilid novula; ün fin neita velid yunula el Zahir äkömon ini nams obik; no plu binob utan, kel äbinob ettimo, ab nog padälos obe ad memön, e ba konön, jenotis teföl. Binob nog, ifi te dilo, hiel Borges.

Tü yunul 6-id ädeadof jiel Teodelina Villar. Magods ofik, ünü 1930, äfulükons timapenädis volädik; bundan at ba äkeyufon ad jafön magädi, das äbinof vemo jönik, do no sams valik stütons lecedi at. Jenöfo, el Teodelina no so äkälof jöni, äsä nendöfi. Hebreyans e Tsyinänans äbepenons dinädis menik valik; in el Mishnah reidoy, das pos solamoikam zädelik, skrädan labü nad no sötom plödikön; in Buk Ritulas, das vüdäb, ven geton bovüli balid, muton logotön fefiko, e ven geton telidi, stimo ä läbiko. Sümik, ab staböfikum, äbinon sevär, keli äflagof de ok el Tepodelina Villar. Ästeifof, äs slopans konfutsita ud äs talmudans, veräti neriprodovik duna alik, ab steifäl ofik äbinon stunidabikum ä fikulikum, bi noms lekoefa ofik no äbinons laidüpik, ab sumätöfükons okis lü vims ela Paris u ela Hollywood. El Teodelina Villar älogädof in tops gidöfik, tü düp gidöfik, in fom gidöfik, labü neklien gidöfik, ab neklien, fom, düp, tops ävorädikons ai ti sunädo ed ädünons (in mud ela Teodelina Villar) as sams fäkiäla. Äbesteifof veri, äs hiel Flaubert , ab veri in timülöf. Lif ofik äbinon samöfik; däsper ninik ye ai ävorükon ofi. Ästeifülof votikamis nenropiko, äsva ad fugön de ok it; köl e fom herema ofik äbinons famiko nefümöfiks. Ai ävotikons i smilil, logodaköl, logaslob. Sis 1932 äbinof desino ä kälöfiko mägik . . . Krig ädavedükon säkädis mödik, dö kels ämutof

tikön. Nü el Paris pekoupon fa Deutänans, kio söföloy-li vogädi? Foginänan, keli ai iminiludof, ädälom oke ad migebön kredäli ofik ad selön ofe hätis zilidöfik semik; ün yel at, äsagoy, das dins ledrolik at neai pilenlabons in Paris e, sekü atos, no äbinons häts, ab vims vilädik ä nenzepiks. Mifäts no kömons soeliko; dokan Villar ämutom fealotädön lü süt: Aráoz (2) e magod dauta omik äjönükon reklamis dö krems e dö toods. (Krems, kelis suvo äsmivof sui skin okik! Toods, kelis ya no ädalabof!) Äsevof, das plag gudik lekoneda oka äflagon liegi gretik; äbuükof ad soalükön oki, kas lemikön. Zuo ädolos ofi ad mätedön ko jipulils nenstöfik. El Aráoz: räyun dagik äbinon tu moniflagöl; tü yunul 6-id, el Teodelina Villar negütöfiko ädeadof zänodü el Barrio Sur (Räyun Sulüdik). Sötob-li koefön, das, pämufükölo dub levip Largäntänik stedälikün: lucäd, älelöfob ofi, e das deadam ofik äkoedon drenön obi? Reidan ba ya iniludon osi. Dü deadagaläds, proged korupikama kodon, das deadan gegeton logodis büik oka. Ün timül semik neita kofudik et yunula, el Teodelina Villar äbinof magiviko ut, kel äbinof bü yels teldeg; logod ofik ägegeton nämäti, keli givons pleid, mon, yun, sev, das kronoy dinitaleodi, nelab fomäla, mieds, voräd, stup. Ätikob sümikosi ad fom nonik logoda at, kel so äkudükon obi, obinon lätik, ibä äkanon binön balid. Stifiki bevü flors älüvob ofi, gudükumöli nestümi ofik kol deadam. Äbinos ba düp telid göda, ven äsegolob. Plödo keds pespetöl domas lövik ä domas balteadik isumons jini nedabinotik, keli kösömo sumons neito, kü jad e taked balugükons onis. Brietik me pid ti nepösodik, äspatob ve süts. Lä gul ela Chile ed ela Tacuri älogob viktualiselidöpi maifik. In selidöp at, neläbo obe, mans kil äpledoms me kads.

Vöd: taced, üd el „oximoron," sinifon gebi ladyeka, kel jiniko taspikon subsati, keli tefon; samo, gnosidans äspikons dö lit dagik, lalkimans dö sol blägik. Segolön se top visita lätik oba ele Teodelina Villar e drinön ludrinedis lalkoholerik in viktualiselidöp äbinos sot ela „oximoron;" grob, fasil oniks äblufodons obi. (Kadapled in selidöp äpluükon taädami).

(1) Sextant: stum stelavik vönädik ad mafön geiloti stelas.
(2) Ba in zif Buenos Aires, kö älödom el Borges, kel binom it heroedan konota.

(Tradutod fa hiel S. Meira)

MAN, KEL ÄRISKÄDÜKOM DABINI LAIDIK LEVALA
fa hiel Frank Roger

Stels äsvietons nidiko pö neit at nen mun. Igo tufäl lenonik pülikün lefoga ädämükon nendöfi sila, kel äflamon me stels tu mödiks ad numön.

„Vio jönik," äsagof jiel Sylvia hiflene oka David me vög nentonik, äsif ädredof, das vöds laodiko pespiköls ödämükons-la stili takedik. „Vero dredilik."

„Kanoböv seadön is ad logedön osi laidüpo," äbaicedom el David. Dü tim brefik äseadons us seiliko ed ästunidons leglimöfi sus ons.

„Ekö!" äsagom süpo el David, du äjonom stripi lita, kel ästuron jüi horit. „Stel dofalöl."

„O David! Kanol dunön vipi anu," äsagof el Sylvia, kel äflapilof kuradükölo fleni oka su jot. „Alna ven logoy steli dofalöl, kanoy dunön vipi."

El David ätikom dü timül, täno äsagom: „vipob, das logobös steli dofalöl votik." Töbo sekuns anik latikumo, strip telid lita äpubon in sil.

„O David, vip ola ejenöfikon."

„Si, si," äsagom el David digidölo. „Kanob-li dunön vipi votik anu?"

„Ab klüliko," „äsagof el Sylvia. „Vipi kinik odunol-li atna."

„Vipob, das logobös steli dofalöl nog bali," ägespikom el David nenzogo. El Sylvia äfronükof flomi. „O David, no vilol-li dunön vipi difik?"

„No," ägespikom, ed äjonom stripi kilid lita, kel änidon da stään fa stels pebeseidöl. „Ekö ya strip okömöl. Vipob, das logobös steli dofalöl nog bali. Ekö! ekö on. Vipob, das logobös steli dofalöl votik. Lülogolöd!"

„Ab David . . ." Töb e nesuem ikripons ini vög ofa. „Kisi dunol-li? Kisi sinifos-li bo atosi?"

Stels dofalöl primons ad pubön vifiko, bal pos votik. El David ädönuom vipi oka ai plu; tü timül alik ätüvom stripi nulik lita silo. Älogedom löpio pö küpäl lemuik, pesludöl ad no nelogön igo steli dofalöl balik.

„Vipob, das logobös steli dofalöl votik. Benö! Vipob, das logobös steli dofalöl votik. Gudö! Vipob, das logobös steli dofalöl votik."

„O David," äsagof jiel Sylvia du suemäl älitikon. „Kikodo mutol-li dobükön ai valikosi? Logolöd sili! Äbinon so jönik, ed anu . . . "

El David töbo älilom ofi ed ästeifülom ad lönedükön ritmuti glofól stelas dofalöl, kels äpubons ed äfefilikons. „Vipob, das logobös steli dofalöl votik, vipob, das logobös steli dofalöl votik . . . "

Suno sil ädakrudon me strips lita vietik äsif äbinon-la kanevad, kel pätatakon ko neif pödao. El David äropom vipis lienetik oka ad kleilükön vifiko utosi, kelosi ädunom. „Vilob sevön, dü tim violunik kanoy fövön siti at. Logolöd! Vipob, das logobös steli dofalöl votik . . . "

„Nedunolöd osi, o David, begö!" älebegof el Sylvia. „No sevol utosi, kelosi dunol. Kis obinos-li sek atosa? Kin sevon-li sekis pekodöl dub atos! Löfü God, o David, nedunolöd lieneti somik!" Ägleipof bradi oma. Ab el David no äjinom dalilön ofi. Äbinos fikulik ad sevön, kis öjenos anu. Stomül stelas dofalöl äfalon anu sui ons, ed el David ädönuom ai vipi oka: „Vipob, das logobös steli dofalöl votik . . "

El Sylvia äpedaf namis oka ini puns ed äprimikof ad slokön. „O David, begö! stopö büä ojenon bos jeikik. Kin sevon dämi, keli kodol! Ba dasleitol-la stöfi lölik levala!"

„No spikolöd so fopiko, o löfan! No cedob, das dabinon riskäd

Te vilob sevön, violunüpo kanoy fövön vipijenöfükami at. Kisi ädunob-li? Eköl Vipob, das logobös steli dofalöl votik." Lölöfiko no pespetöl, sil neitik igeikon lü pub rigik oka. No äkanoy logön litastripi balik. Stels äsvietons ed änidülons äs büo.

„Stebedolös!" äsagom el David. „Vip lätik oba no pegevon. Sötos binön stel dofalöl votik. Bos dobik dabinon is. Älogedom löpio, küpäliko skrutölo sili, ab nos imufon. Seil dibiköl äfomon pödaglun mimalik ta mel nenmufik nadasteigas nidülöl. Seil ävedon minuts, e jünu nos icenon.

„O David! äsagob osi ole," ästötof el Sylvia vü sloks. „Godöl Kisi edunol-li? Kis speton-li obis anu?"

FIN

(Tradutod fa hiel R. Midgley)

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

SMILOBSÖS FINO!

KONSÄL GUDIK

„Nükömolös! nükömolös!" ävokädom klotiselan feilane, kel äzogom dü sekuns anik fo jonetöp ad xamön kälöfiko canis pedajonöl us.

Selan: Is kanol remön canis gudikün ta suäms nejerikün.
Feilan: Selol-li jitis?
Selan: Lesi! Selob jitis jönikün.
Feilan: E binons-li kliniks?
Selan: Klülikol Vemo kliniks.
Feilan: Täno lenlabolös bali onas, begö!

VERAT

Jimatan: Sevob, das büsidacif olik dalabom yaktis fol, toodis jöl e domis deg. Kisi dalabom-li nog?
Himatan: Moni tu mödikil